

Lovforslag om Driftslaan, om end Forslaget ikke havde meget med Driftslaan at gøre, men kun var en Bevilling med det Formaal at hjælpe den danske Husmandsstand ud over en øjeblikkelig vanskelig Situation; den daværende Konseilspræsident udtalte, at Lovforslaget faktisk fremkom for at hjælpe Husmændene over Juni Termin. Der var den uheldige Omstændighed ved det, at dette Lovforslag fremkom umiddelbart før Valget i 1918, og det gjorde, at en af Venstres Folk, det ærede Medlem Hr. Moltesen, udtalte, at han følte en saadan Skam over, at dette Lovforslag var fremkommet, at han ikke en Gang kunde finde et parlamentarisk Udtryk derfor. Lovforslaget blev imidlertid vedtaget og ført ud i Livet, men det fik ikke den Betydning, som det burde have haft, netop fordi det fremkom i den ejendommelige Situation, og dernæst fordi Loven blev gennemført i Praksis paa den Maade, at alle, som søgte om Laan, fik det, saa at man reducerede Laanene, som oprindeligt skulde have været paa 500 Kr., til 280 Kr. Laanene kunde ganske vist opfylde det, som Konseilspræsidenten havde sagt var Formaalet, nemlig at hjælpe Husmændene over den Termin, der stod for, men det havde altsaa ikke noget med Driftslaan at gøre, det blev ikke Beløb, som gik ind i Driften for at forbedre denne og gøre den mere økonomisk. Sidste Aar drøftede vi ogsaa et Lovforslag, der fremkom fra radikal Side, og det havde den samme Ejendommelighed, at det fremkom kort Tid før Valget. Jeg tror ikke, der ligger nogen Tanke bag, men det var selve Forholdene, som medførte det. Alligevel bevirkede det, at Partiet Venstre kunde bruge det i deres Agitation, og det ærede Medlem Hr. Pinholt, som den Gang var Ordfører — ja, han følte ikke saa dyb en Skam, at han ikke kunde finde noget parlamentarisk Udtryk, men da han skulde udtrykke sig, maatte han dog ty til det Tyske, han kunde ikke sige det paa Tysk, men paa Dansk lød hans Udtalelse saaledes: Man ser Hensigten, og man føler sig forstemt derover.

Fra vor Side har der gentagne Gange været stillet Forslag, sidst i Forbindelse med de to Sæt Jordlove, idet vi søgte at sætte disse Driftslaan i Forbindelse med Jordlovene, fordi vi ikke fandt anden Vej frem. Fra alle Sider er man imidlertid gaaet imod disse Bestræbelser, ikke mindst fra radikal Side, ud fra den Betragtning, at disse Driftslaan ikke kom alle til gode. Det skal indrømmes, at vort Forslag kun

vilde komme Nybyggerne til gode, men det var ogsaa dem, der særlig trængte. Ved Siden af Driftslaan drejer det sig ogsaa om Etableringslaan; i det Øjeblik et Brug bliver startet, er der jo ganske særlig Grund til at træde til og yde Laan, for at Startningsvanskelighederne kan blive saa smaa som muligt. Det indrømmede de Radikale da ogsaa gennem det Lovforslag, de i Fjor forelagde, efter hvilket Laanet fortrinsvis skulde gælde Nybyggere. Sagen er altsaa gammel, har gentagne Gange været til Behandling her i Folketinget, og tre Partier er enige i Princippet.

Det har stor Betydning for Husmændene, om man kan komme dem til Hjælp med en billig Driftskredit, og det er netop det, det foreliggende Lovforslag gaar ud paa. Det er vidt forskelligt fra alle de øvrige Lovforslag om det samme Emne, som vi har haft til Behandling; man er i nogen Grad gaaet bort fra det solidariske Ansvar, som Landbøkkommissionen i sin Betænkning tog til Orde for, man er gaaet bort fra den Kommune-garanti, der indeholdtes i de Radikales Lovforslag i Fjor, og gaaet over til en ret begrænset Garanti, der fremskaffes paa den Maade, at ethvert Medlem af en Driftslaaneforening skal tegne en Garanti for Foreningens Forpligtelser paa mindst 50 Kr. og ikke over 500 Kr. Staten laaner disse Foreninger et Beløb, der ikke maa overstige 80 pCt. af den tegnede Garantikapital, og disse Penge laaner Foreningen da igen ud til sine Medlemmer, men disse Laan maa ikke overstige 1 000 Kr. og skal, hvis de skal anvendes til Indkøb af Kreaturer, Besætning, afdrages i Løbet af 2 Aar og, hvis de skal anvendes til Indkøb af Arbejdsvogne og Markredskaber eller lignende, i Løbet af 3 Aar.

Dette Lovforslag, der altsaa adskiller sig meget fra dem, vi har set tidligere, vil ikke faa den samme Virkning, som det Forslag, Socialdemokraterne har stillet adskillige Gange, kunde have faaet. Men naar den højtærede Minister har fremsat det, som det nu foreligger, er det, fordi de samvirkende danske Husmandsforeninger er fremkommet med et omtrent enslydende Forslag og gennem deres Bestyrelse næsten har sagt god for Forslaget. De har sagt: Hvis Lovforslaget bliver gennemført i den Skikkelse, som vi her ønsker det, og efter de Principper, det er bygget over, bliver det en Lov, vi kan arbejde med. Derfor har den højtærede Minister været nødt til at forme